

Rechercheren in de

Onze samenleving ontwikkelt zich steeds meer naar een 'digitale economie'. Deze nieuwe digitale samenleving kenmerkt zich door een enorm aanbod van informatie- en communicatietechnologie die toegankelijk is voor iedereen. Zoals in elke samenleving zijn er ook personen die hier onrechtmatig gebruik van maken, door middel van computerfraude en andere vormen van computercriminaliteit, maar ook digitale stalking, het verspreiden van kinderpornografie via internet en schendingen van auteursrechten. Er zijn in de digitale samenleving dus ook rechercheurs nodig die hier onderzoek naar doen.

Digitaal Rechercheren gebeurt zowel in het publieke- als het private domein. Publieke internet- en digitale rechercheurs speuren naar criminaliteit op het internet, onderzoeken in beslag genomen computers en bestuderen netwerken en GSM-telefonie. Abuse officers, werkzaam bij de Internet Services Providers (ISP's), zorgen er voor dat internet zoveel mogelijk verschoond blijft van spam, junkmail, virussen en andere ongewenste verschijnselen. Om hun werk uit te kunnen voeren moet de Abuse officer vaak digitaal Rechercheren en surveilleren en dat allemaal, om een optimale service te kunnen geven aan de klanten van de ISP. Bijna overal op internet kan men tegenwoordig betalen met een creditcard, wat met name in de bancaire wereld extra frauderisico's met zich meebrengt. Ook in de bancaire wereld kennen we dan ook digitale rechercheurs. Deze houden zich onder andere bezig met onderzoek naar en bestrijding van credit-

cardfraude. Tijdens het digitaal Rechercheren zal er grove inbreuk worden gemaakt op de privacy van zowel de gedupeerde als de dader.

Wettelijke eisen

In Nederland vigeert de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus. Deze wet regelt de taken en bevoegdheden van de particuliere beveiligingsbranche en particuliere recherchebureaus. Ook de wettelijke eisen ten aanzien van opleiding, betrouwbaarheid personeel (screening), uniformering en legitimering worden in deze wet geregeld. De wet interpreteert een recherchebureau als 'Een natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf met winstoogmerk Recherchewerkzaamheden verricht, voor zover die werkzaamheden worden verricht op verzoek van een derde, in verband met een eigen belang van deze derde en betrekking hebben op een of meer bepaalde natuurlijke personen'. En onder

Recherchewerkzaamheden wordt verstaan 'Het vergaren en analyseren van gegevens'. De wet schrijft echter niets over particuliere digitale rechercheurs, terwijl deze groep zich expliciet bezighoudt met 'Het vergaren en analyseren van gegevens'. Ook kan deze beroepsgroep vergaande inbreuk maken op de privacy van de onderzochte persoon. Denk bijvoorbeeld aan databases met persoonsgegevens waar digitaal onderzoek in wordt gedaan. Het weglekken van deze gegevens naar criminele organisaties is vrij eenvoudig. Of wat te denken van beursgevoelige informatie. Er is niemand die informatiebeveiliging en digitaal onderzoek door particuliere digitale rechercheurs reguleert en controleert. Verbazingwekkend is het feit dat

* werkzaam als consultant Security voor Aranea Consult

digitale economie

een horecaportier een verplichte opleiding en screening nodig heeft, terwijl een particuliere digitale onderzoeker dit niet nodig heeft. Dit terwijl vooral bij digitale onderzoeken vergaande inbreuken op de persoonlijke levenssfeer kunnen worden gemaakt. Maatschappelijk gezien is dat dus niet meer te verdedigen.

Massaontslagen

Sinds de massaontslagen in de IT-sector en de herstructurering bij veel IT-bedrijven is informatiebeveiliging een nieuwe markt. Mensen worden in minder dan drie dagen opgeleid tot informatiebeveiligers of digitale rechercheurs, met alle gevolgen van dien. Hierdoor kunnen kwaadwillende zich op dit ogenblik vrij gemakkelijk in de IT-sector

begeven en zodoende gevoelige informatie vergaren.

Kijkende naar de particuliere recherchebranche zien we dat een groeiend aantal recherchebureaus diensten aanbieden zoals: onderzoek en preventie bij digitale risico's, onderzoek in de geautomatiseerde omgeving en onderzoek naar digitale fraude, misbruik en criminaliteit. Een aantal van deze bureaus is in het bezit van een POB-nummer en tevens lid van de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties (VPB). Het is teleurstellend te moeten constateren dat de VPB blijft steken in de traditionele visies op beveiliging en recherche. Enige bewegingen in de richtingen van informatiebeveiliging en digitaal rechercheren zijn niet waarneembaar. Om te komen

tot een verdere professionalisering van de beveiligingsbranche is aandacht nodig voor informatiebeveiliging en digitaal rechercheren.

Beveiligingsfuncties

De beveiligingsbranche is bezig met het inbrengen van alle relevante beveiligingsopleidingen binnen de door de Wet Educatie Beroeps- onderwijs voorgeschreven kwalificatiestructuur. Vanuit de beveiligingsbranche is verzocht om een inventarisatie van al aanwezige of wenselijk casu quo noodzakelijke opleidingen op het gebied van informatiebeveiliging en digitaal rechercheren te maken. Tijdens de inventarisatie is er aangegeven dat er behoefte is aan opleidingen zoals informatiebeveiliging en digitaal rechercheren.

professionalisering

Bij de VBN-achterban zijn rond de 220 personen dagelijks bezig met digitaal rechercheren. Deze personen zijn veelal werkzaam op MBO-niveau en worden in de huidige situatie opgeleid buiten de voorgeschreven kwalificatiestructuur. Het ontbreken van informatiebeveiliging en digitaal rechercheren binnen de kwalificatiestructuur staat een verdere professionalisering van de beveiligingsbranche in de weg. Om het beroep van privaat digitaal onderzoeker te reguleren, is het dus handig als het beroep wordt opgenomen onder de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus. Hierdoor wordt de privaat digitaal onderzoeker verplicht aan bepaalde opleidingseisen te voldoen. Ook zou een digitaal onderzoeker dan gescreend moeten worden, omdat hij of zij in aanraking komt met privacygevoelige informatie.